

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดที่เริ่มในประเทศตะวันตก และได้รับ การยอมรับว่าเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Barnhizer. 2006 : 5) สำหรับประเทศไทย ธรรมาภิบาลเริ่มใช้กันแพร่หลาย ภายหลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อจากในหนังสือแสดงเขตอำนาจถูกเงินจำนวน 17.2 พันล้านдолลาร์สหรัฐ จากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยได้ให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง “Good -Governance” ขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ นำไปสู่การตรวจสอบและปรับปรุง นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่ง ได้รวมสาระสำคัญของรูปแบบการบริการที่มุ่งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้บนพื้นฐานความยุติธรรมและคุณธรรม และความรับผิดชอบต่อ การปฏิบัติงาน (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542 : 17-18) เมื่อจากธรรมาภิบาลถือเป็นสิ่งที่ดี ๆ ร่วมกันในการบริหารราชการและปกครองประเทศโดยรัฐ ประชาชน และเอกชน ขบวนการนี้ จะก่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดี (ธีรยุทธ นุญมี. 2541 : 25) นอกจากนี้ ธรรมาภิบาล ยังเป็นเสมือนพลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศไทย (ประเวศ วงศ์. 2542 : 30) และเป็นสิ่งที่ให้ความสำคัญกับ องค์กรประชาชนมีส่วนในการร่วมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งนี้องค์กรรัฐจะอาศัย การบริหารการจัดการที่ดีเป็นกลไกเกื้อหนุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาสังคมและ เศรษฐกิจของชุมชนให้ยั่งยืน

การปกครองท้องถิ่นเป็นกระบวนการทำให้เกิดการพัฒนาที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นประชาธิปไตย เมื่อจากองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบบอปปชช.ไทยแก่ประชาชนสร้างประชาธิปไตยที่

มั่นคง ทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ้งแจ้งทางการเมือง ทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีทาง การเมืองของประชาชน เป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ (พูนศักดิ์ วนิชวิเศษกุล. 2540 : 5 ; อ้างใน วัฒนา คำอุทัย. 2540 : 23) ดังนั้นการปักธงส่วนห้องถิน จึงเป็นไปเพื่อ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจำเป็นต้องดำเนินงาน ตามระบบ กฤษณ์ ระบียบราชการและการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลคือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถินมีฐานะเป็นนิติ บุคคลและราชการส่วนท้องถิน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 ซึ่งองค์การบริหารส่วน ตำบลมีโครงสร้าง คล้ายกับเทศบาล ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร องค์การบริหาร ส่วนตำบล ประกอบด้วย สถาบันค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถินที่ใกล้ชิดกับ ประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณูปโภค แก่ไขปัญหาความเดือดร้อน และ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (โกวิทย์ พวงงาม. 2539 : 187) จึงเป็น องค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์กรที่ได้รับการ คาดหวังว่าจะเป็นหลักหรือเป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหา ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับตำบล ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ความสามารถในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามนโยบายรัฐบาลที่มุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็น องค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถินนี้นั้นประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ย่อ扼ขึ้นอยู่กับ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบริหารงาน โดยยึดหลักการปฏิบัติตามการบริหารจัดการที่ดี ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏข่าวทางสื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ ว่ามีการทุจริตและคอร์ปชั่นหลายรูปแบบในองค์การบริหารส่วน ตำบล เป็นสาเหตุของความหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารและการพัฒนาท้องถินให้ เจริญก้าวหน้าตามหลักการกระจายอำนาจ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึง ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มากนับประสาหลายด้าน โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาการบริหารจัดการ ได้แก่ ปัญหาอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่ในบางเรื่อง ได้ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้มอบหมายภารกิจให้องค์การ บริหารส่วนตำบลจัดทำ เพราะกฎหมาย ระบียบต่าง ๆ ยังไม่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไข และ

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่สนใจและเข้าใจในการประสานงานการดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และปัญหาด้านการคลังส่วนใหญ่ยังมีปัญหามากความสามารถด้านการคลังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องแหล่งรายได้ และไม่มีบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านการคลัง และตลอดจนปัญหาด้านงบประมาณ ซึ่งยังมีความขาดแย้ง ไม่เห็นพ้องต้องกันภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดปัญหาด้านการจัดงบประมาณรายจ่าย จากข้อมูลงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่ง ต้องตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้หน่วยราชการต่าง ๆ ของอำเภอเพื่อทำการบางอย่างตามความต้องการของหน่วยราชการนั้น ๆ ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดการบริหารจัดการที่ดี (แหลมชัย กึกเกียรติกุล. 2552 : 5)

สิ่งที่ท้าทายองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในขณะนี้ คือ การปรับกลยุทธ์ ทัศนคติ วิธีคิด วิธีการทำงานของบุคลากร ไปสู่การเป็นราชการยุคใหม่ มุ่งปฏิบัติงาน เพื่อเป้าหมาย คือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า โดยมีหลักการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการที่ดี ตาม หลักธรรมาภิบาลที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้เข้าปัจจุบันและ เจตนาณณ์ของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่แท้จริง คือ 1) การกระจายอำนาจการ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาภายในตำบล และตอบสนองความต้องการของประชาชน อำนาจที่รัฐ มอบให้ต้องมีขอบเขตตามที่รัฐกำหนด 2) การเปิดโอกาสให้หน่วยบริหารราชการท้องถิ่น ปกครองตนเอง ทำหน้าที่และกิจกรรมเพื่อพัฒนาและบริหารตามสมควร ให้มีการปกครองที่ เชื่อมแข็งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล รัฐบาลกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ หลากหลายรูปแบบ เช่น อุดหนุน และ 3) การเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม ของประชาชน โดยให้มีกระบวนการตรวจสอบผลลัพธ์กับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการ เลือกตั้ง มีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหาร และที่สำคัญส่วนเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนอย่างกว้างขวางในการเสนอแก่ปัญหา รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล (โภวิทย์ พวงงาน. 2539 : 170) จากเจตนาณณ์ดังกล่าว จะเห็นว่า การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะตรงตามที่ประกอบของธรรมาภิบาลใน ประเด็นหลัก ๆ หลายประเด็น โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ (Public Participation) หลักความโปร่งใส (Transparency) ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการ กำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ ปีนหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือเป็นที่พึงของประชาชนมากที่สุด แต่ปรากฏว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมากลับพบว่า มีเรื่องร้องเรียนมีข้อครหา ในหลาย ๆ เรื่อง ได้แก่ การจัดซื้อขัดข้าง การเลิกจ้างพนักงานถูกจ้างชั่วคราว การแต่งตั้งโยกย้ายพนักงานส่วนตำบล(สำนักงานห้องดินจังหวัดมหาสารคาม. 2555 : 12) ทำให้เห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ ไม่ใช่กฏเกณฑ์ในการบริหารหรือการปกครองที่ดีเหมาะสมและเป็นธรรม ในการรับรองรักษายาบ้านเมืองและสังคม ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่จะทำงานให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลภายใต้ความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อย่างไรก็ตามหากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นธรรมกิบາลสูงก็จะส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมการเมือง ของประชาชนในเขตอำเภอ ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม จึงเป็นไปเพื่อให้เกิดผลสะท้อนถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ ว่า อยู่ในระดับใด ผลการวิจัยจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานและเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ยางสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราษฎร์ จังหวัด
มหาสารคาม ที่มีเพศ 为代表的องค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัดที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราษฎร์
จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอยางสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงาน
จำนวน 198 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอยางสีสุราษฎร์. 2555 : 15)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอยางสีสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และ
พนักงานข้าง จำนวน 133 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาด
กลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ของยามานะ (Yamane. 1973 : 727)

2.2 แหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 6 คน ได้แก่
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราษฎร์ จำนวน 1 คน ปลัดองค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราษฎร์ จำนวน 1 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราษฎร์ จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน
1 คน หัวหน้ากองช่าง จำนวน 1 คน และผู้อำนวยการกองคลัง จำนวน 1 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น

3.1.1 เพศ

3.1.2 องค์กรบริหารส่วนตำบลที่สังกัด

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ (พระราชบัญญัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546)

3.2.1 ด้านหลักนิติธรรม

3.2.2 ด้านหลักกฎหมาย

3.3.3 ด้านหลักความโปร่งใส

3.3.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม

3.3.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

3.3.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน 2556

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RATTANABAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

องค์กรบริหารส่วนตำบล หมายถึง รูปแบบการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งตามพระราชบัญญัติระบบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดให้จัดระบบบริหารราชการส่วนห้องถีน ตามมาตรา 69 และมาตรา 70 และตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบลจำนวน 7 ตำบล ในเขตอำเภอสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย องค์กรบริหารส่วนตำบลนาญา องค์กรบริหารส่วนตำบลยางสีสุราษ องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านกู่ องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ องค์กรบริหารส่วนตำบลคงเมือง องค์กรบริหารส่วนตำบลแวงคง และองค์กรบริหารส่วนตำบลขามเรียน

การบริหารงาน หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ตลอดจนการอำนวยการเพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานของฝ่ายต่าง ๆ โดยรวมขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนปฏิบัติงาน ปฏิบัติการ นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของการกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

หลักธรรมาภินาณหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง กติกาหรือกฎหมายที่ในการบริหารหรือการปกครองที่ดีเหมาะสมและเป็นธรรมที่ใช้ในการดำรงรักษาบ้านเมืองและสังคมเป็นการบริหารจัดการที่จะทำงานให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลภายใต้ความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรมที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับเหล่านั้น

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ยั่งยืน อดทน มีระเบียบ วินัย ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มาทำงานตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวมความถูกต้องเป็นธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพอ่อนโยน มีไมตรีจิตรร้อนให้บริการ

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยผลการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ ต่อสาธารณะ โดยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบข้อมูล การปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงาน วิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบความถูกต้องของแผนงาน โครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณเป็นไปโดยเปิดเผย เป็นธรรมและชัดเจน

4. หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน เจ้าหน้าที่มีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะผู้บริหารได้ การรับฟังและนำเสนอข้อเสนอแนะ

ข้อร้องเรียนของประชาชนมาดำเนินการอย่างรวดเร็ว และเติ่มความสามารถ ประชาชนเข้าร่วมวางแผนรับรู้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเสนอปัญหาจนถึงการประเมินผล ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการบริหารงาน

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แต่งตั้งไว้มาดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้ รับผิดชอบต่อผลกระทบที่มาจากการบริหารงาน การบริหารงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันท่วงที่เจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานได้ไปต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะแก้ไข การตรวจสอบความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าหาญที่จะยอมรับผลจากการบริหารงานของตน

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน การจัดสรรตำแหน่ง บุคลากรมีความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะค้านในการปฏิบัติหน้าที่ การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสมสมกับภารกิจ การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การปฏิบัติงานรวดเร็วทันสมัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสีสุราษ ว่าอยู่ในระดับใด ผลการวิจัยจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานและเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสีสุราษ จังหวัดมหาสารคาม

2. ข้อมูลจากการศึกษาจะเป็นข้อสนับสนุนในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไข การบริหารจัดการองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อเข้าสู่กรอบธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสีสุราษ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนในท้องถิ่น